

INTERNETDAN SAMARALI FOYDALANISH

Qashqadaryo viloyati Kasbi tumani

1-maktab geografiya fani o'qituvchisi

Shoyiyeva Gulandom Rizayevna

+998902895084

Abstrakt: Ushbu maqolada internetning zamonaviy jamiyatdagi o'rni, ayniqsa o'quvchilar hayotidagi ahamiyati yoritilgan. Internetning bilim olish, dunyoqarashni kengaytirish va mustaqil ta'lim olishdagi imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, undan to'g'ri va samarali foydalanish yo'llari, vaqtni boshqarish va maqsad qo'yish masalalari ko'rib chiqilgan. Internetdan noto'g'ri foydalanishning salbiy oqibatlari ochib berilib, o'quvchilarga uni ongli va me'yorida ishlatish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Abstract: This article discusses the role of the internet in modern society, especially its importance in students' lives. It analyzes the opportunities provided by the internet for gaining knowledge, expanding worldview, and self-education. The article also highlights effective ways of using the internet, including time management and goal setting. In addition, the negative consequences of improper internet use are examined, and recommendations are provided for students to use it consciously and efficiently.

Аннотация: В данной статье рассматривается роль интернета в современном обществе, особенно его значение в жизни учащихся. Проанализированы возможности интернета для получения знаний, расширения кругозора и самостоятельного обучения. Также освещены эффективные способы его использования, включая управление временем и постановку целей. Кроме того, раскрываются негативные последствия неправильного использования интернета и даны рекомендации по его рациональному применению.

Kalit so'zlar: internet, o'quvchi, ta'lim, axborot, bilim, vaqtni boshqarish, samaradorlik, xavfsizlik

Keywords: internet, student, education, information, knowledge, time management, efficiency, safety

Ключевые слова: интернет, ученик, образование, информация, знания, управление временем, эффективность, безопасность

Hozirgi zamonda internet inson hayotining ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ayniqsa o'quvchilar uchun u bilim olish, dunyoqarashni kengaytirish va o'z ustida ishlash imkonini beruvchi eng qulay vositalardan biri hisoblanadi. Bugungi kunda deyarli har bir o'quvchi internetdan foydalanish imkoniyatiga ega. Biroq, bu imkoniyatdan qanday foydalanish masalasi juda muhimdir. Chunki internetdan to'g'ri va unumli foydalanish o'quvchining rivojlanishiga katta hissa qo'shsa, noto'g'ri foydalanish esa vaqtni behuda sarflashga va salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin.

Internetning eng katta afzalliklaridan biri - bu uning cheksiz axborot manbai ekanligidir. Unda turli fanlarga oid kitoblar, ilmiy maqolalar, videodarslar, interaktiv mashqlar va boshqa ko'plab foydali resurslar mavjud. O'quvchi internet orqali maktabda o'rganayotgan mavzularni yanada chuqurroq tushunishi, qo'shimcha ma'lumotlar topishi va mustaqil ravishda bilimini boyitishi mumkin. Masalan, murakkab mavzularni tushunishda turli videodarslar katta yordam beradi. Ba'zan o'qituvchi tushuntirgan mavzu o'quvchiga to'liq tushunarsiz bo'lishi mumkin, lekin internet orqali boshqa o'qituvchilarning izohlarini eshitish orqali u mavzuni yaxshiroq anglab yetadi. Bugungi kunda ko'plab onlayn platformalar mavjud bo'lib, ular orqali turli fanlarni chuqur o'rganish mumkin. O'quvchi o'z qiziqishidan kelib chiqib, yangi fanlarni o'rganishi, xorijiy tillarni egallashi yoki zamonaviy kasblar haqida ma'lumotga ega bo'lishi mumkin. Bu esa uning kelajakdagi faoliyati uchun mustahkam poydevor yaratadi.

Internetdan unumli foydalanishda eng muhim omillardan biri-bu vaqtni to'g'ri boshqarishdir. Ko'plab o'quvchilar internetdan foydalanganida asosiy maqsadini unutib qo'yadi va ijtimoiy tarmoqlar, o'yinlar yoki boshqa ko'ngilochar saytlar bilan band bo'lib qoladi. Natijada ular qimmatli vaqtini yo'qotadi. Vaqt esa qaytarib bo'lmaydigan boylikdir.

Shu sababli, har bir o'quvchi internetdan foydalanishdan oldin aniq reja tuzishi kerak. Masalan, u internetga kirganda qaysi mavzuni o'rganishini, qancha vaqt sarflashini oldindan belgilab olsa, bu uning samaradorligini oshiradi.

Yana bir muhim jihat shundaki, internetdagi barcha ma'lumotlar ham to'g'ri va ishonchli emas. Ba'zi saytlar noto'g'ri yoki tekshirilmagan ma'lumotlarni tarqatadi. Shuning uchun o'quvchilar axborotni tanlab olishni, uni tahlil qilishni va bir nechta manbalar bilan solishtirishni o'rganishi zarur. Bu ko'nikma nafaqat o'qish jarayonida, balki hayotda ham juda muhim hisoblanadi. Ishonchli manbalardan foydalanish o'quvchining bilim darajasini oshiradi va uni xatolardan himoya qiladi. Shu bilan birga, internet orqali dunyoning turli burchaklaridagi insonlar bilan muloqot qilish imkoniyati ham mavjud. Bu o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi, ularni boshqa madaniyatlar bilan tanishtiradi va dunyoqarashini kengaytiradi. Ayniqsa, xorijiy til o'rganayotgan o'quvchilar uchun bu juda foydali, chunki ular tilni amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Biroq, internetdan noto'g'ri foydalanishning salbiy tomonlari ham mavjud. Eng katta muammolardan biri - bu vaqtni behuda sarflashdir. O'quvchilar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda ortiqcha vaqt o'tkazadi, bu esa ularning o'qishiga salbiy ta'sir qiladi. Bundan tashqari, uzoq vaqt telefon yoki kompyuter qarshisida o'tirish sog'liq uchun zararli. Ko'z charchashi, bosh og'rig'i, uyqu buzilishi kabi muammolar paydo bo'lishi mumkin. Shu sababli, internetdan foydalanishda me'yorni saqlash juda muhimdir. bir xavfli jihat - bu zararli axborotlarga duch kelish ehtimolidir. Internetda har xil nomaqbul materiallar mavjud bo'lib, ular o'quvchilarning ruhiyatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shuning uchun o'quvchilar internetdan foydalanishda ehtiyotkor bo'lishi, noma'lum saytlar va shubhali manbalardan uzoq turishi kerak. Zarur hollarda ota-onalar yoki o'qituvchilar nazorati ham muhim ahamiyatga ega.

Internetdan samarali foydalanish uchun o'quvchilar o'z oldiga aniq maqsad qo'yishi zarur. Agar o'quvchi internetdan nima uchun foydalanayotganini aniq bilsa, u chalg' olmaydi va vaqtini to'g'ri taqsimlay oladi. Masalan, "men bugun matematika mavzusini

o'rganaman" yoki "ingliz tilidan yangi so'zlarni o'rganaman" kabi aniq maqsadlar qo'yish foydali hisoblanadi. Bu yondashuv o'quvchini intizomli bo'lishga o'rgatadi.

Shuningdek, kunlik reja tuzish ham muhimdir. O'quvchi o'z kunini rejalashtirib, internetdan foydalanish vaqtini ham belgilab olsa, u ko'proq natijaga erishadi. Masalan, 1-2 soatni faqat ta'limiy maqsadlarda internetga ajratish samarali bo'ladi. Qolgan vaqtni esa dam olish, sport bilan shug'ullanish yoki kitob o'qishga sarflash kerak.

Internetdan foydalanishda yana bir muhim jihat - bu o'z-o'zini nazorat qilishdir. O'quvchi o'z vaqtini nazorat qila olmasa, u osonlik bilan chalg'ib ketadi. Shuning uchun u o'ziga qat'iy qoidalar qo'yishi kerak. Masalan, "darsdan oldin ijtimoiy tarmoqlarga kirmayman" yoki "faqat kerakli ma'lumotni topgandan keyin internetdan chiqaman" kabi qoidalar samarali bo'lishi mumkin. Xulosa qilib aytganda, internet - bu ikki tomonlama vosita. U to'g'ri ishlatilsa, o'quvchi uchun eng yaxshi yordamchiga aylanadi, aks holda esa vaqtni behuda sarflashga olib keladi. Har bir o'quvchi internetdan ongli, maqsadli va me'yorida foydalanishni o'rganishi zarur. Faqat shundagina u internetdan haqiqiy foyda ko'ra oladi va o'z bilimini yanada rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. Yo'ldoshev J., Usmonov S. Pedagogika asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2010.
3. Xoliqov A. Ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Fan, 2015.
4. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
5. UNESCO. Education and Information Technologies bo'yicha materiallar.
6. Google Scholar – ilmiy maqolalar bazasi: scholar.google.com
7. Wikipedia – ochiq ensiklopediya manbalari: www.wikipedia.org
8. Khan Academy – bepul onlayn ta'lim platformasi